

Ordskipfte

TILRÅDD LENGDE: 3500 TEIKN INKL. MELLOMROM
ordskipfte@dagogtid.no (Me godtek innlegg både på nynorsk og bokmål.)

«Enough of that post-colonial piece of shit.»

Rudjord er for lettvin

MIDTAUSTEN
HALLGRIM BERG
ÅL I HALLINGDAL

Kåre Rudjord er på nytt i sving for å dele ut premiar til dei som seier kloke ord om «den vonde vedvarande konflikten i Midtausten».

Det blir for einsynt ikkje å bruke pluralis om konfliktlinene i denne regionen. Det er òg for lettvin av Dag og Tid å krevja at «Israel må roe seg ned», avvikle okkupasjonen, få slutt på busetjingspolitikken, og så bortetter.

Det å skrive kritisk om Israel vs. Palestina utan å nemne islam, ibuande antisemittisme, islamsk sektarisme og islamistisk ekspansjonisme blir for trongt.

Historikaren Benny Morris bør alle lesa, både før og etter snunaden til eit meir pro-israelsk syn. Nils Butenschøn hadde invitasjon til å møte Morris til debatt under MIFFs store møte i Litteraturhuset 27. september, men trekte seg.

Rudjord vil plassere meg i ei skyttargrav, truleg fordi eg presenterer strie fakta som ikkje passar i hans «analyse». Han kan då ikkje for alvor meine at Israel skal tinge om fred og leverett med eit terrorvelde som Hamas? Kan han nekte for at charteret og leiande talsmenn (også innanfor PA) vil ha livet av jødane og død over demokratiet Israel?

Det okkupasjonsstilsynet Israel driv i Judea og Samaria (p.t. «Vestbreidda»), er ikkje i strid med folkeretten, då det er tale om område som er til-eigna i forsvarskrig, førebels berre med våpenkvileliner, og enno inga underskriven fredsslutning.

Det er verd å merkje seg at det Israel her har kontrollert sidan 1967, er område som ikkje har tilhørt nokon annan. Ingen annan stat har hatt territoriell jurisdiksjon over det området som Jordan, PLO og OIC) tok til å kalle Vestbreidda.

Målet er fred i fridom for alle partar. Inntil partane kan sesse seg rundt bordet og prate roleg og konstruktivt med kvarandre, basert på historie, fakta, folkerett, og med aksept for gjensidig busetjingsrett, er det mindre von.

Med venner som Kim Leine behøver Grønland ingen fjender

GRØNLAND
THORKILD KJÆRGAARD
NUUK, GRØNLAND

Det er svært at genkende forfatteren til succesromanen *Profeterne i Evighedsfjorden* i den artikkel om Grønland, som Dag og Tid bragte den 28. november. Borte er den bidende kritik af det danske styre på Grønland, der har gjort Kim Leine til en af Skandinaviens kendteste, mest feterede og mest læste forfattere.

Om det styre, der i romanen om den norskfødte grønlandsmisionær Morten Falck fremstilles som brutalt, blodigt og destruktivt for det grønlandske samfund, får vi nu at vide, at det udmærkede sig ved mildhed og generøsitet, og at det beskyttede grønlandsk sprog, kultur og egenart: «Inga tvangskristning blei praktisert, som i koloniane i Afrika og India. Fysisk tukt – piskning, kakstrykning, henging – afstraffingar som var daglegdagse i Danmark hende berre sporadisk. Ei grønlandsk salmediktning voks fram, ei omsetjing av Bibelen var tilgjengelig, segner og mytar kom ut på grønlandsk, og grønlandsk kunst blei produsert og publisert mellom anna i den fargelagde, fullt grønlandskspråklege avis *Atuagagdliutit*, verdas fyrste kjende kolorerte tidsskrift.»

Med forstanderskaberne fra 1862 introduceredes demokratiet næsten lige så tidlig i Grønland som i Danmark. Senere fulgte sysselting, landsråd, landsding og hjemmestyre frem til nutidens selvstyre, der hvert år fra den danske statskasse modtager et bloktilskud. For øjeblikket 3,5 milliard om året, hvortil kommer det skjulte bloktilskud, som blandt andet omfatter redningstjeneste, vejrtjeneste og andre uundværlige og højt værdsatte ydelser, på årsbasis en halv til en hel milliard. Fordelt på Grønlands ca. 40.000 voksne indbyggere er der i runde tal 100.000 kr til hver.

På denne baggrund er det rimeligt at spørge, hvad Grønland egentlig vil med den selvstændighed, som der er blevet talt så højroset om de seneste år, samtidig med at angrebene på Danmark som brutal koloniherre er blevet skruet op, kulminerende med den nyligt afgåede regeringschef Aleqa Hammonds nedsættelse af en forsoningskommission efter sydafrikansk forbillede.

Hvad er det, man vil opnå med selvstændighed, som man ikke allerede har inden for det dansk-grønlandske rigsfæl-

«Husk at Grønland i dag takket være Danmark uden sammenligning er det rigeste, det sundeste og det bedst fungerende samfund i Arktis – og det eneste sted, ikke bare i Arktis, men på hele den amerikanske halvkugle, hvor den indfødte befolkning ikke er en trængt minoritet, men folket kort og godt», minner Thorkild Kjærgaard om. Foto fra Industriadalen i Nuuk, Wikimedia Commons

lesskab? Og hvad vil man ofre for at få den? Begge disse spørgsmål kom der svar på under den seneste valgkamp. Selvstændighed handler først og fremmest om penge. Danskerne skal ikke løbe med de svimlende indtægter, som Grønland håber at få fra undergrundens beholdning af råstoffer.

Danmark kan sejle sin egen sø, mens grønlænderne skifter fangerlivet ud med et liv som arabiske oliesheiker. Derfor skal båndene til Danmark kappes. Men det må ikke koste noget. Derfor skal de først hugges over, når oliepengene strømmer ind; indtil da affinder man sig aller-nådigst med bloktilskuddet fra København, som er forudsætningen for, at man på Grønlands nøgne klipper i dag har en levestandard, der kan måle sig med den skandinaviske. Som Kim Leine skarpt og præcist påpeger, er det grunden til, at der i modsætning til de to foregående valgkampe i indeværende årtusind stort set ikke blev talt om selvstændighed under den just overståede. Lige nu skal man nemlig ikke nyde noget af selvstændighed!

De multi-milliardprojekter, som man indtil for få måneder siden troede ville gøre alle grønlændere til millionærer i et snuptag, er faldet sammen som kort-huse. London Mining, som det grønlandske selvstyre har fedtet og smisket for, er gået i betalingsstandsning, og det australske Cairn Oil, som man har haft skyhøje forventninger til, er på nipet til at gøre det samme. Drøm-

men om Grønland som et nyt Qatar fortøner sig, og den postkolonialistiske selvstændighedsretorik afslører sig som en tynd, samvittighedsdulmende fernis over grådighed og begærlighed, personificeret i Aleqa Hammond, hvis fald fra magtens tinder skyldtes hendes umættelige trang til femstjernede luksushoteller og flyrejser på første klasse.

Man kunne tro, at Kim Leine ville bruge denne skamløse opvisning i hyklery og letgennemskuelig opportunistisme til at rette et par formanende ord til det Grønland, som han så mange gange har erklæret sin uforbeholne kærlighed: Tænk Jer om, kære venner! Husk at Grønland i dag takket være Danmark uden sammenligning er det rigeste, det sundeste og det bedst fungerende samfund i Arktis – og det eneste sted, ikke bare i Arktis, men på hele den amerikanske halvkugle, hvor den indfødte befolkning ikke er en trængt minoritet, men folket kort og godt.

Grønland er også det eneste sted i Den nye Verden, hvor det indfødte sprog ikke er truet. Tænk på det næste gang et multinationalt oliefirma banker på og lover at gøre Jer til millionærer overnigt. Dem kan I ikke regne med. Men danskerne, som I har levet tæt sammen med i snart 300 år, som I alle er i familie med og som anser Jer for landsmænd – dem kan I regne med. Rigsfællesskabet er et hus, som andre arktiske folk misunder Jer! Grønland har problemer, men man har også et forum, hvor de kan løses, hvis ellers I selv vil i ste-

det for at løbe efter alle mulige vindbøjtler og fylde munden med postkolonialistiske fraser, som I har hørt på et universitetskursus eller set i en eller anden bog.

Men det siger Kim Leine ikke. Tværtimod slutter han overrumplende af med at vende om på hælen og rette skytset mod danskerne, som ellers er blevet så smukt omtalt. Om dem hedder det, at de bag en maske af falsk godhed «desperat freister a halde Grønland fast i den samme afhængnadsrelasjon som rådde i kolonitiden». Grønland ville kunne få «økonomisk framgang og sosial vekst», hvis bare der var en «djerv politiker», som vovede at kappe båndet til «moder Danmark». Hvordan Kim Leine forestiller sig økonomisk og social vækst på Grønlands iskolde kyster uden forbindelse med en stærk og velvillig samarbejdspartner, undlader han at fortælle. Det vil grønlændernes stammefrænder i Canada og i Alaska og ikke mindst i Tjukotka sikkert gerne vide mere om. Her kæmper man overalt med sociale og økonomiske problemer, som får de grønlandske til at ligne dukkeproblemer. Mest dramatisk i Tjukotka, hvor den sovjetiske statsmagt, der satte en ære i at opretholde de indfødte polarfolk, brød sammen i 1991 med katastrofale følger for den eskimoiske (inuitiske) befolkning.

Med venner som Kim Leine behøver Grønland ingen fjender. Eller som den unge grønlandske forfatter Niviaq Korneliusen siger det: «Enough of that post-colonial piece of shit.»